

Vinarska zadruga v Ljutomeru priredi v nedeljo, dne 14. t. m., takoj po rani službi božji, to je okrog pol 8. ure dopoldne, v Katoliškem domu strokovno predavanje o vinarstvu in raznih potrebnih panogah za pospeševanje umnega vinarstva. Predaval bo oblastni vinarski referent marib. oblasti. Vinogradarji, ki vam je za napredek našega vinarstva, ki je tako važna panoga našega kmetijskega gospodarstva, pridite v obilnem številu in pripeljite tudi s seboj vse prijatelje, kateri se zanimajo za vesplošen napredek naših vinogradov.

Vinski trg. Početna trgateg je dala slabo blago in so vsi, ki so prehitro trgali, zelo oškodovani. Mošt je imel 12—15% sladkorja, prodajal se je po 3 Din. Lepo vreme bo onim, ki niso še trgali, napravilo dober mošt. Zato so se sedaj kupčije s slabim moštom ustavile. Cene moštu so: 16° — 16 K (4 Din), 17° — 18 K (4.50 Din), 18° — 21 K (5.25 Din), 19° — 24 K (6 Din). Sortirana vina 0.50 Din več. Sladkanje mošta je od velikega župana dovoljeno.

Staro vino in novi mošt kupuje Osr. štaj. vinarska zadruga v Mariboru, Meljska 10.

Sadni trg je še vedno zelo živahen. Cena obranemu sadju je 4 Din 1 kg. Dnevno se izvozi iz okolice Maribora 20 do 25 vagonov sadja. Vsa sadna trgovina je v rokah prekupcev. —

Lesni trg je zelo živahen, ker je sedaj vagonov dovolj na razpolago. Prodanih je mnogo bukovih pragov za Holandijo. Kupčija z drvami je po večini že končana. — Za trame je veliko povpraševanje. Cena 230 do 250 Din franko nakl. postaja. — Vedno je znatno povpraševanje po brzozavnih drogih, ki se plačujejo franko Sušak po 330 Din.

Pomoč Prekmurju.

RAZDELITEV SEMENSKEGA ŽITA PO TOČI POŠKODOVANIM KMETOVALCEM V PREKMURJU.

Dne 5. junija 1928 je divjalo nad 23 celimi in nad manjšimi deli drugih občin v Slov. Krajinu strašno neurje s točo, ki je po uradnih ugotovitvah sreskega poglavarja v M. Soboti povzročilo okroglo 26 milijonov Din škode.

Da se težko prizadetemu prebivalstvu da prva pomoč, je oblastni odbor v Mariboru takoj razdelil med prizadete občine brezplačno en vagon semenske ajde in pol vagona prosa.

Nadalje je sklenila oblastna skupščina na svoji seji z dne 21. julija 1928 soglasno na predlog oblastnega odbora in na samostojni predlog oblastnih poslancev gospodov Petra Osterca, Geze Horvata, Štefana Litropa, Iv. Matjašeca in tovarišev ter na samostojni predlog oblastnih poslancev gg. Franca Hodoščeka, Štefana Godine, Ivana Kuharja in tovarišev pod točko osem dnevnega reda sledeče:

Sklep oblastne skupščine.

»Prebivalcem, prizadetim po elementarni neugodi v Slovenski Krajinu v občinah: Novi Beznovci, Stari Beznovci, Brezovci,

Žitni trg. Cene se splošno dvigajo. Pšenica baška (v vrečah po 80 kg) 295 Din, ječmen 300 Din, koruza do 350 Din, ajda 305 Din, vse samo ponudbe franko Ljubljana.

Fižol je precej drag, ker je bila slaba letina. Nakupna cena se suče za koks, mandalon in ribničana po 7.50 do 8.25 Din 1 kg.

Seno in slama: sladno seno D 130 cent, kislo seno 75 do 100 Din, slama 60 do 65 Din. Lani so bile cene za eno tretjino nižje.

Mleko: Nakupna cena mleka 2 do 2.50 Din, na drobno po 1 liter do 2.50 Din, dobava na dom 3 Din.

Letošnje leto so posebno bogato obrodile bukke ter se najde mnogo sadeža od bukke, takozvane »bukevce«, ki se nakupuje do 1.50 Din za 1 kg. Priporoča se odraslim nabiranje, kakor tudi da navajajo otroke k nabiranju »bukevce«, ki se prav lahko proda.

Pojavila se je zopet rast gob. Nabiralci gob se naj varujejo pred izkoriščevalci, ki okrog po hišah nakupujejo suhe gobe, obečajo navadno zelo visoke cene, a imajo napačne tehtnice ter tako z visoko ceno preslepijo nevedne ljudi. Zato je najbolje, suhe gobe prodati v trgovinah, kjer se lahko iztehta in plača vsaka deka, ki znese pri sedanjih visoki ceni prav lepe zneske!

Razstava in premovanje ovac v Ljubnem. Pri nas se v kratkem vrši razstava in premovanje ovac, za katero je kmetijsko ministrstvo na predlog našega narodnega poslanca nakazalo podporo. Pričakuje se, da bodo naši kmetje iz Solčave, Luč, in Ljubna itd. pripeljali na razstavo veliko število lepih ovc, ki uživajo svetovni sloves.

Vrednost denarja: 1 nemška marka 13.56 Din, 1 švicarski frank 10.95, 1 avstrijski šiling 8.01, 1 angleški funt 276.08, 1 češka krona 1.68 Din, 1 italijanska lira 2.98 Din.

Cankova, Domanjinci, Gerlinci, Gor. Črnci, Gorica, Krašče, Lemerje, Markišavci, Martjanci, Moravci, Nemčavci, Puconci, Predanovci, Strukovci, Skakovci, Sebeborci, Topolovci, Pužavci, Vađarci in Zenkovci, naj se da možnost, da kupijo semensko žito in sicer pšenico in rž.

Oblastni odbor naj nakupi za to potrebno seme in naj ga da prizadetim na razpolago in sicer na ta način, da bodo oni posestniki, ki ne morejo plačati semena v gotovini, pod pisali zadolžnico, s katero se zavezujejo plačati kupnino za semensko žito v petletnih obrokih, med tem časom pa plačevati največ 6 odstotkov obresti. Razliko med obrestno mero naj trpi mariborska oblast.

Na podlagi tega sklepa je oblastni odbor zbral vse podatke o potrebi semenskega žita in ugotovil, da je po došlih izjavah potreben nakup 28 vagonov pšenice in 22 vagonov rži za seme.

Nabava semenskega žita.

Za dobavo tega žita je oblastni odbor najprej pozval veleposestva iz Prekmurja, potem veleposestva na Hrvaškem, v Bački in v Vojvodini ter veletrgovce z žitom v Mariboru in v Ljubljani. Zahteval je prvovrstno semensko, trierirano blago z vzorci. Na ta vprašanja sta odgovorili le dve veleposestvi iz Prekmurja in kmetijska šola v Rakiča-

Mariborsko sejsko poročilo z dne 9. okt. 1928. Prignanih je bilo: 7 konj, 8 bikov, 136 volov, 242 krav in 5 telet, skupaj 398 komadov: Povprečne cene za različne živalske vrste so bile: debeli voli 1 kg žive teže od 8 do 8.50 Din, poldebili voli od 7.25 do 7.75 D, plemenski voli od 6 do 6.75 Din, biki za klanje od 6.75 do 7.50 Din, klavne krave debele od 6.75 do 7.75 Din, plemenske krave od 6 do 6.25 Din, krave za klobasarje od 4.25 do 5 D, molzne krave od 5.75 do 6.50 Din, breje krave od 5.75 do do 6.50 Din, mlada živina od 6.75 do 7.50 Din. Prodalo se je 282 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 41 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso in meso od bikov, krav in telic 10 do 18 Din, telečeje meso od 15 do 22. 50 Din, svinjsko meso od 15 do 30 Din 1 kg.

Predvajanje plugov.

Tekom meseca oktobra bo priredila znana tovarna plugov Bratje Eberhardt v Ulmu n. D. s svojimi jeklenimi vprežnimi plugi poskusno oranje v raznih krajih Sp. Štajerske, Koroške in Prekmurja.

Tvrdka Bratje Eberhardt in njeni izdelki uživajo kar najboljši sloves, katerega si ni samo pridobila radi številnih odlikovanj o priliki zadnjih poljedelskih razstav in strokovnih predvajanj, spojenih s tekmovanjem, ampak še bolj radi izvrstnega in praktičnega delovanja njenih plugov. Že preko 70 let izdelujejo v ulmski tovarni jeklene pluge in v vseh deželah sveta se lahko najde plug z zaščitno znamko »Merjasec«. Vsestranske izkušnje že toliko časa specializirane industrije so omogočile izdelovanje plugov, ki kar najbolje odgovarjajo za vsakovrstno zemljo in za vsakršno vprego, in vsak gospodar, ki je enkrat delal z Eberhardtovimi plugi, ostane istimzvest za vedno.

Poskusno oranje bode jako poučljivo in zanimivo za vse kmetovalce, ki ulmskega pluga še ne poznajo; pa tudi dosedanj priatelj tovarne bodo doznali za celo vrsto novotarij in si pridobili mnogo novega znanja. To pa tembolj, ker bode predvajal in razlagal pluge strokovnjak od tovarne same.

Zastopstvo in samoprodajo za Slovenijo tovarne plugov Bratje Eberhardt ima **veletrgovina z železino B. Rakusch v Celju.**

1248

nu. Vsi ti ponudniki so ponudili skupno le komaj devet vagonov blaga, veleposestvo v Dolnji Lendavi je odgovorilo, da semenskega žita sploh nima na razpolago.

Radi tega je bil oblastni odbor prisiljen, da nabavi seme od tvrdk izven Prekmurja, in sicer pri okrajnem zastopu v Ljutomeru, pri tvrdkah Rosenberg in Scherbaum v Mariboru ter pri Gospodarski zvezi v Ljubljani. Oblastni odbor se je pri sprejemu ponudb oziral na kakovost poslanih vzorcev in na primernost cen.

Ponudbe veleposestev na Hrvaškem in v Bački ter Vojvodini se niso mogle vpoštovati, ker so nudila semensko pšenico po ceni 400 Din za 100 kg loko nakladalna postaja, a rži sploh niso ponudila.

Tvrdke, od katerih so se ponudbe sprejele, so nudile pšenico po 330—315 D, a rž po 310 Din za 100 kg, franko Prekmurje. Poslani vzorci so odgovarjali zahtevam, ker sta se tudi dva oblastna poslanca iz Prekmurja o njih pred nakupom pozitivno izrazila.

Ker se je moral vpoštovati čas setve, se je določil termin dobave od 1. do 10. sept.

Sklenilo se je, da se bo delilo na treh mestih naenkrat:

- na veleposestvih za pet občin,
- na postaji Murska Sobotica za 9 občin,
- na postaji Puconci za 10 občin.

GOSPODINJSTVO

IZ KUHARSKE IN GOSPODINJSKE UMETNOSTI.

Ni sicer v navadi, da bi smatrali kuharico za umetnico in kuhanje za umetnost, vendar trdimo, da je marsikaj v gospodinjstvu čisto preprostejšega, pa se smatra, da je umetnost. Nekateri take reči hočemo navesti za naše dobre gospodinje.

Kako ohraniš grozdje za Božič? Če hočeš grozdje dolgo, do Božiča in še dalje ohraniti, izberi lepe in zdrave grozde. Pecelj grozda, ki si ga s trte odrezal, zapečati s pečatnim voskom. Take grozde obesi na zračno in suho, a ne premrzlo mesto!

Jabolčna gorčica se takole naredi: 4 litre sladkega mošta vkuhaj na 2 l, nakar primešaj 200 gramov zelene (Sellerie) ter 300 gramov rumene gorčične moke. Ko je zmes dobro zmešana, jo ohladi, napolni steklenice in posode, ki se dajo dobro zapreti. Ako si moštu pridjala košček kutne, dobi gorčica zelo prijeten okus.

Jabolčna strd. V ta namen je odbrati sladka jabolka, ki se razrežejo na več majhnih koščkov in se kuhajo v loncu tako dolgo, da postanejo popolnoma mehka. Da se med kuhanjem ne prismojijo, je treba dolivati toliko vode, da se v njej jabolka skrijejo. Tudi premešati se jih večkrat mora. Ko se je brozga razkuhala, se vlije v platnen prt, ki je privezan tako, da se sok odcedi. Po ohlajenju se ta gošča še z rokami izcedi. Ta sok se naj pusti v posodi pod platnom toliko časa, da se gošča vsede, nakar se ga prelije v posodo, ki je vsaj za polovico večja kot je soka. Vsakemu litru soka se doda $\frac{1}{2}$ do $\frac{3}{4}$ kg sladkorja. To mešanico je treba skupaj vkuhati tako, da se kaplja soka, če se kane na krožnik, kmalu strdi in od kro-

žnika lahko odloči. Med vkuhanjem je treba sok večkrat premešati in pene, ki se na vrhu naberejo, posneti s kuhalnico. Ko je strd dovolj kuhana, se jo spravi v primerne steklenice in posode ter se iste zapre s cellofan ali pergamentnim papirjem. To je zdrava in dobra domača slaščica za odrasle in otroke. — Kakor iz jabolka, tako se isto lahko naprav iz kutin, hrušk in celo iz grozdnega soka.

Jabolka olupiš kakor kuhan krompir, če jih eno minuto namakaš v vreli vodi, nato pa takoj olupiš. Drugo sadje enako.

Ali hočeš imeti po zimi dosti jajc? Gotovo! Potem poslušaj! Znano je, da stare kokoši po zimi ne nesejo. Pač pa so jajčarice tudi po zimi one kokoši, ki so se izvalile v času od začetka marca do konca aprila. Če hočeš torej imeti prihodnjo zimo dosti jajc, podloži svojim kokošim vsaj že v februarju ali marcu. Stare kokoši nadomesti z mladimi, stare pa dobro skuhaj, da ne boš trdih prinesla na mizo, kadar bo praznik!

Jajca brez lupine znesejo kokoši, katerim primanjkuje apna, ali pa so bolne. Tako kokoš opitaj in zakolji.

Kako ohraniš jajca? Jajca imajo lastnost, da se navzamejo duha onih predmetov, ki so jim v bližini, posebno še česna, petroleja itd. Zato jih ne shranjaj skupaj z dišečimi predmeti. — Za dalje časa pa ohraniš jajca, ako jih položiš v vodo, v kateri si preje izkuhala 10% tekočega stekla, ki se dobi v lekarnah in drogerijah. Jajca, ki si jih dobro obrisala, zloži v lončeno posodo tako, da ima spodnja vrsta šilasti konec navzgor, druga navzdol itd. Tako zložena zalij z vodo. Vse to skupaj postavi v klet. Ako raztopina izhlapi, jo je nadomestiti. — Jajca se razmeroma dobro ohranijo tudi v ugašenem apnu.

Zmrzla jajca — zopet uporabna napraviš na ta način, da jih otajaš v

slani vodi. Treba pa jih je kmalu uporabiti, ker se ne držijo dolgo.

Kako ohraniš kruh svež? Kruh in drugo pecivo ohraniš sveže, če ga hraniš v pločevinastih posodah. Enako ohraniš kvas svež, če ga zaviješ v mo kro platno in ga postaviš na srednje toplem prostor.

Kako napraviš kvas doma? Kvas narediš, če razgreješ pšenične otrobe na 24° R, jih zmešaš s 30° gorko vodo v kašo in to shraniš v zaprto posodo. Čez 24 ur imaš kvas.

Da čebula ne gnije, jo je treba hraniti v suhem, zračnem prostoru, ki pa naj bo tudi hladno, da ne začne čebula poganjati. — Prerezana čebula pa ti ne bo plesnela, če se obesi odrezan konec tako, da je prerez obrnjen navzdol.

Mariborski tržni dan dne 6. oktobra 1928.

Špeharji 33 vozov z mesom 1 kg po 15 do 30 Din, 86 zaklanih svinj 1 kg po 16 do 18 Din, 18 vozov krompirja 1 kg po 1.25 do 1.50 Din, 6 vozov čebula venec po 2 do 7 Din, 2 voza glavnatega zelja komad po 50 para do 6 D, kumarce po 50 para do 2 Din, pšenica 3 Din 1 liter, ječmen od 1.50 do 1.75 Din, oves 1.50 Din, koruza 3 Din, ajda 2 Din, proso od 2.75 do 3 Din, fižol od 2.50 do 3.50 Din, fižol v stročju 1 Din, grah luščen 16 Din. — Kokoši komad 40 do 45 Din, piščanci par 40 do 60 Din, race 35 do 37.50 Din, gosi 60 do 70 Din, purani 60 do 80 Din, morske ribe 20 Din, domači zajci od 10 do 25 Din, seno 150 do 160 Din, slama 70 do 80 Din, kostanj surovi 6 Din, pečeni 8 Din, karfižol 8 do 16 Din, česen 16 do 18 Din, ohrovt 1 do 5 Din, sveže zelje 1.25 Din, kislota zelje 5 Din, kislota repa 3 Din, buče 1 do 5 Din, paradižniki 3.50 do 4 Din, šopek peteržilja 50 para, endivija komad 25 para do 2 Din, glavnata solata 50 para do 1.50 Din, repa komad 50 para do 1 Din, špinacija kupček 1 Din, gobe kupček 2.50 Din, jabolka 4 do 5 Din, hruške 5 do 8 Din, slive sveže 10 do 12 Din, hreskve 4 do 8 Din, grozdje 5 do 8 Din, mleko liter 3 Din, smetana 14 do 16 Din, maslo surovo 1 kg 40 do 44 Din, maslo čajno 50 do 60 Din, maslo kuhano 44 do 48 Din, sir komad 5 do 7 Din, jajca komad 1.50 do 1.75 Din, med kg 20 do 25 Din.

Cena se je določila na 320 Din za pšenico 100 kg, in 310 Din za rž 100 kg.

V istem času je bila cena trgovski pšenici na ljubljanski borzi 300 Din, a rži 305 D.

Razdelitev semenskega žita.

Dne 4. septembra 1928 se je začelo deliti na veleposestvih in se je v teku treh dni razdelilo okrog 10 vagonov prvovrstnega semenskega blaga.

Istega dne bi se morala na postaji Murska Sobota razdeliti dva vagona pšenice. A ker blago ni odgovarjalo naročbi, so ga zastopniki oblastnega odbora zavrnil in stavili tvrdki Rosenberg na razpolago, ki ga je prevzela brez ugovora in nadalje poslala 11 vagonov pšenice in 8 vagonov rži prvovrstne kakovosti.

Nadalje so se zavrnil v Murski Soboti še 3 vagoni rži in v Puconcih en vagon pšenice. Iz tega se vidi, da se je prevzemalo samo dobro blago. Skupno je bilo razdeljenih 27 vagonov pšenice in 19 vagonov rži. V splošnem je bilo opaziti, da so ljudje uvideli dobroto akcije.

Oblastni odbor ima v rokah tudi dokaze, da so ljudje, ki so spočetka pokrenili umeten odpor proti pomožni akciji in celo neupravičeno nastopali v imenu cele občine, sami vzeli večje množine, kakor so jih na-

ročili. Namen takih ljudi je torej popolnoma prozoren.

Razni špekulanti in demagogi so hoteli izrabiti tudi to akcijo v svoje nečedne namene, toda niso uspeli. Začetkoma umetno napravljeno razburjenje ljudstva, češ, da so cene previsoke in blago slabo, se je kmalu poglelo in moremo ugotoviti, da so ljudje zahtevali celo več blaga, kakor so ga prvotno naročili. Prišli so celo ljudje, ki so v gotovini kupili seme, čeprav ga niso naročili. To je najboljši dokaz za popoln uspeh cele akcije.

Namen akcije je bil: preskrbeti kmetovalcem semensko žito po dosegljivo nizki ceni in proti plačilu kupnine v petih obrokih s šeststotnimi obrestmi in pri tem izključiti vsako izkoriščanje od strani raznih prekupcev. In ta namen je bil dosežen v polni meri, posebno, ako se pomisli, da znaša v Prekmurju navadna obrestna mera 20 in več odstotkov, in nadalje upošteva, da bi se bile cene žitu zvišale v Prekmurju do neverjetne višine, ako bi bili morali posamezniki kupovati pri trgovcih žito.

*

Pozabljeno. Dotični, ki je v trgovini Lah Jakob kupljeno blago pozabil v vlakcu, ko je izstopil v Framu, dobi svoje blago v gornji trgovini.

Listnica uredništva.

Dravograd, K.: Napoved za prireditev dne 7. oktobra je došla prepozno, da bi jo mogli objaviti. — Št. Pavel pri Preboldu S. P.: Taka zahvala je inserat, ki ga je treba plačati. Ako želite, pišite še enkrat! — Polzela, J. K.: Kritiki posameznih naših prireditev ne priobčujemo. Povejte zborom na sestanku, kar je treba! — Hoče, kmetški dan: Prvi dopis priobčili, drugi je došel prepozno in bil odveč! — Št. Peter pri Mariboru, M. K.: Ker itak ne bo zamere, zato se bomo ognili še oni zameri! Bogu je vse mogoče storiti, nam pa ne. Na svidenje! — Laški okraj: Pustimo demokrate, naj govoričijo o svoji »moči«, mi pa delajmo za svojo stranko! V laškem okraju je treba iztrebiti nasprotno časopisje! Vsaka hiša, ki nasprotni časopis opusti, pa našega naroči, je nova postojanka! Na to podrobno delo! Bog živi! — Cerovce pri Ormožu, I. K.: Dopis došel od drugod. Za zdaj hvala lepa! — Sv. Lenart v Slov. gor.: Ako imate dokaze za svoje trditve o tehtanju na občinski tehtnici, pritožite se na okrajno glavarstvo. Dotične listke obeh tehtnic dobro shranite in navedite še zanesljive priče, ki bodo potrdile razliko v teži. — J. C., Makole: O lovu smo zadnjič dovolj povedali. Tak kot je vaš slučaj, jih je na stotine! Pozdrav! —